

Передплата

на «РУСЛАН» вносять:
в Австрії:
на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1.70 кор.

За границею:

на цілий рік: зі щоденною
виплатою 7 доларів, або 12
рублів; з висилкою двічі
в тижні 5 1/2 долара, або 10
рублів; з висилкою що субо-
ти 4 1/2 долара, або 9 рублів.
Поодиноке число по 10 сот.

Телефон Редакції ч. 1484. — Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Руслановх псалмів М. Шашкевича

Виходить у Львові шо дня
крім неділь руских свят
о 5 1/2 год. по полудні.
Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» при
ул. Оссолінських ч. II. партер
(Фронт від ул. Тихої). Екпе-
диція місцева в Агенції
Соколовського в ясажі Гавс-
мана.

Рукописи звертає ся лише
напопередке застереженя. —
Рекламні неопечатані є
вільні від порта. — Оголо-
шеня звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надіславі» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні донесеня по 30 сот.
від стрічки.

Жидівська експанзія.

(Присвячує ся нашим народним провідникам).
(Конець).

Коли Жиди старають ся так запопа-
дливо набути землі в своє посіданя, то на-
суває ся питає, з якої причини они се
роблять? Коли би хтось не з Жидів хотів
догадати ся, то міг би згубити ся серед
здогадок і не натрафити на правдиву при-
чину; тож треба її шукати таки помежи
самими Жидами. Находимо її дійсно в про-
мові головного париского рабіна, яка лиш
случайно дістала ся до редакції дневника
«La Croix».*

Ви знаєте, казав він до зібраних, що
ми єсьмо вибраним народом. Яко до вибра-
ного народу належить все, що є у все-
ленній. Але все не є ще в наших руках.
Ми маємо деперва капітали. Через те до-
перва ми в половині дороги, бо щоби за-
панувати над світом, то треба мати землю
в наших руках; бо деперва земля дав пра-
вдину силу і власть.

Щоби не збочити з дороги правди,
то я переповів сю статью за коротко; але
волю сказати коротше, ніж щоби мене міг
хто підозривати пізніше, що я щось ви-
думав.

Я не чув, ані не читав нігде, щоби
хто подавав в сумнів правдивість сей ста-
тії, або старав ся її оспорювати. Но, хо-
тяй би оно було так, то сам факт промов-

* Она була наведена в цілости в висше
згаданім дневнику з р. 1898. або 1899. Се число
затратило ся мені при переміві місця побуту.
Тому, що его не маю перед собою, то буду ста-
рати ся бодай в коротких словах переповісти
сю статью, о скілько памятаю і так, як памятаю.
О скілько собі првгадуу, був се зїзд усіх визна-
чних рабів цілого свята.

ляв би ротив него. Бож фактом є, що Жи-
ди викупають покванно землю з хрести-
яньских рук, а се є найлучшим свідом-
ством правдивости слів рабіна, та що редак-
ція «La Croix» не виссала її з пальця.

Колиж се правда, що Жиди викупа-
ють в тій цілі землю, щоби могли запану-
вати над народами, що на тій землі були
колись панами, то треба застановити ся ще,
чи могли би они се зробити о власних си-
лах? Можу рішучо сказати, що ні; допо-
магають їм в тій роботі не-Жиди. Хтож
се такий? Вільномулярі, соціялісти і вся-
кого рода невірющі.

Коли і в якій цілі завязала ся віль-
номулярська секта, годі напевно сказати.
Певною однак є річию, що Жиди впрягли
її до свого ридвана, опанували її цілковито
і кермують нею після власної волі. Всі
вільномулярські льожі групуєть ся око-
ло чисто жидівської вільномулярської льожі,
якої органом є дневник «Les Débats».
Знідтам виходять вказівки для всіх нежи-
дівських льож. Щобиж котра з льож не
спроневірила ся, то Жиди постади ся у-
же о те, щоби найголовнійші місця поза-
нимали Жиди. Они наглядають над нежи-
дівськ ми членами, а дисциплина, яка панує
в льожках, мусить відобрати кожному охоту
до зради; сі, що переплатили зраду житєм,
є для инших наукою.

По льожках панує такий самий напрям,
що і у Жидів. Цікую їх змаганя до опано-
вання світом і ненависть до християнства
взагалі, а до католіцизму особливо. І ди-
вна річ, Жиди, що належать до льож, не пе-
рестають бути Жидами, але християни, що
належать до льож, перестають бути хри-
стіянами. Панове Натани пильнують їх до-
бре, щоби не стали відступниками вільно-
мулярских засад. А коли у котрогось із
католиків, що належить до секти, звору-
шить ся совість і він хотів би бодай на
ложки смерти подумати о власній душі і по-

вднатись з Богом, то ті тираны, що облуд-
но проповідують свободу совісти, постаря-
ють ся о се, щоби ему відібрати послідну
іскорку надії повднаня з Богом і пригля-
дають ся рівнодушно, як сей чоловік уми-
рає в розпуці. Чиж в тім має полягати лю-
дяність тої секти, якою она величає ся?

Не на лучшій дорозі соціялістичне
сторонництво. Замість держати ся строго
економічних інтересів, які оно ніби то має
на меті, то оно не знати чому бере ся з
християнством і взагалі поборює релігію
будьто скрито, будьто явно, — як наша
«Воля». На се нема иншої відповіді, як
тільки та, що на чолі соціялізму стоять
Жиди, які надають ему напрям після вла-
сної волі. І тому видимо ту саму ненависть
в соціялістичнім сторонництві, що і в віль-
номулярській секті, та і в жидівскім народі.
Інакше справді годі би було собі витол-
кувати, чому сини того самого народу по-
борюють в безчесний спосіб своїх братів
і причиняють ся до ослабленя і так нераз
малої сили власного народу. Не дало би ся
також витолкувати, чому ті, що їх нарід
выбрав на своїх заступників до парламен-
ту, они приступають до соціялістичних
клубів і слухають приказів п. Адлера, хо-
тяй се, за чим ім каже голосувати п. Адлер,
противить ся якраз добру власного народу.
А вже міжнародний інтерес, якого ка-
жуть боронити соціялістичні засади, чиж
не є правдивою утопією?

Найтяжша борба, се борба о віру; се
доказує історія. Де ходить о віру, там ни-
щать себе безошадно сини тої самої ма-
тери, сини того самого народу. Жиди зна-
ють о тім добре. І тому придержуючи ся
самі фанатично своєї віри, старають ся
знищити її у других. І справді, віра єди-
нить зі собою людей, хотяйби они належа-
ли до ріжних народностей, так знов борба
о віру розв'язує навіть найбільших прия-
телів. Тому то видимо, як кріпко держать

„Медички“.

(Нарис з давнійших часів).

(Конець).

— Смерть?! — разом, дуже вразно вимо-
вила Львова, наче од сну прокинулась. — А від
чогож то померла Турчанова?

— Від рецидиву; після тифу, — одказала
Аланова.

— Ох, проклятий, проклятий гнилий Петер-
бург! Прїїхала, бідолашна, делятого тільки, щоби
умерти там!

— Петербург тут не винен, суворо відказа-
ла Кузнцова: — і ви сами, Аланова, се добре
знаєте, — організм її був дуже слабкий..

— А! — нетерпляче одмахнулась Аланова.

А Львова несподівано спалахнула, розвела
руками і, начеб то говорючи сама до себе, пи-
тала: — Де вона лежала? Хто сидів біля неї?

— Ми, всі! — обізвались голоси: — Кузне-
цова більш усіх.

— Ох, якаж вона щаслива! Чому мене там
не було! Чому ви мене раніш все не пускали
туди?... А аж так бажала! — з важкою мукою
в голосі промовила Львова.

— Виж сами тоді недужали. Не турбуйтесь

так! хотіла її заспокоїти Ланьска.

— Ой, чомуж мене там не було, чому ви
мене не пустили, не дозволили піти до неї!..

Львова хруснула своїми блідими пальцями.

— Виж всі помагали, усі там були, а я..
Отсеж одно тільки й має ціну, а то й жить не
варто! бо нема ніякого приводу, ні мети; — на
що?!.. Ви думали, — я не вмію, я нервова..
А коли мій дядько був хворий.. потім він і по-
мер.. яж при ньому була. А брат і мама?... Вона
раптом умовкла й сиділа нерухома; рот зостав
ся на пів одкритий, очі неначе захололи.

— Так! вона правду каже: погано ми ро-
били, що одстороняли її, — сказала Кузнцова.

— Алеж сором, який сором був би, — ски-
піла Верина (її головним почутєм, здавалось, був
сором), нам дужим посилати її, слабу!

— Та що таке нерви? — одказала Кузне-
цова; — нервовість — не хвороба: навпаки, во-
на придає часто велику силу волі й духа, а сього
й треба в таких разі. Ось же доктор Флері до-
казує, що люди, котрі живуть виключно нерва-
ми, — не так легко заражають ся, що до їх не
пристає багато інфекційних хвороб: вони ними
не займаєи.

— Он як! — обізвались внші.

— А всеж таки дуже шкода.. важко.. так
важко, — зітхнула Ланьска, а за нею й усі, —

що вона померла! Так раділа, бідолашна, що по-
пала в інститут, що її бажане сповнилось, за-
для сего дома драму хатню пережила, і.. так
склалось!..

— Требаж використати сей факт і наш
жалє таким робом, щоби присвячуючи тепер усі
наші сили науці, теорії, зробити у будучині такі
факти на практиці неможливими; щоби молодий
організм, коли він потрібен для життя, — не став
би жертвою смерті! — Так закінчила Кузне-
цова, і всі зараз же, наче по команді, взяли ся
за свої записи по анатомії, ніби в ній одній вони
бачили ратунок від усякого лиха і переможну
зброю в боротьбі з смертю..

Настав вечір. Ланьска, добула чайника й
студентки почали сперечатись — кому йти на
станцію по окріп: кожда хотіла велужити і всі
видирали той чайник з рук одна в одної; всі
сміяли ся, жартували між собою

Се нагадувало трохи „манїловщину“, але
яка мила, щира „манїловщина“!..

Щоби їх визволити од мороки, я попросив
дозволу принести їм окропу. До сей пори я хо-
вав ся за газетою, не читаючи її, або вдавав,
що сплю, сидячи на своїй кудї лавочці; біля
вікна, — щоби борони Боже не сполохати їх, не
увірвати їх розмови.

ся Жиди, хотай сні розкинені, а як слабо держать ся Французи, що ведуть о віру завзяту борбу. Ті то по цілім сьвітї розкинені Жиди є правдивими і одинокими интернаціоналами (міжнародовцями) і тому, коли якесь товариство попирає интернаціональні інтереси, то се є лише доказом, що оно є управляне Жидами і що працює в їх інтересї. Але не лише на Французах бачимо ослаблене, але ослаблене і наших народних сил датує ся від того часу, коли радикальні часописи стали засївати зерно неагоди підбурюванем своїх читачів против сьвященників і против церкви. Тому то видимо сей невідрадний факт, що від коли сторонництво народовців подїлило ся на віруючих і невіруючих, а і сї послїдні ще згрупували ся одні около «Землі і Волї», а другі около «Громадского Голосу», то від того часу стали сьмїлійше підносити голову москвофіли, що розвинули сильну пропаганду за православїем, а инші знова видячи се замїшане, покидають свою народність і сьвій обряд. За наслідки борби, яку зводить тепер наш нарід, відповїдають радикальні часописи, що дали почин до неї.

Де двох чубить ся, там третій бере обох в сьвій полон. Тож коли ми, нераз рїдні брати, ведемо братоубійчу борбу, то заслугуємо на се, щоби над нами панували чужі. Тому то сї чужі так радо дивлять ся, ксли десь веде ся борба о віру і старають ся удержати по змої сїю борбу як найдовше. Длятого то Жиди будьто самі пишуть книжки против віри, будьто толкують з одного язика на другий, а другі знова їх розпродують.

Длятого то найпоганїйші книжки і образи находять ся звичайно по жидївских книгарнях. І коли наша молодїж псує ся і марнує масток, на який сама не працювала, коли розбуджена уява і змисловість веде її до шинків і инших невідповідних локалів, де она тратить і здоровлє і масток, то був би час тепер, коли усї народи застановляють ся над тим, якби то увільнити ся з кайдан, які їх давлять, застановити над тою справою і нам. Але чи може силою розв'язувати нам жидївске питання? Борони Боже! бо се було би найфатальнїйше. Ми повинні відвернути ся лише з найбільшим обридженем від тих плюгавих письм, що сїючи незгоду, нас дїлять, що ширять атеїзм, ми повинні уникати ті книгарнї, що з підмогою книжок і образків ширять деморалїзацію, ми повинні уникати соціалїстичних провідників, що стоять під жидївскою командою і стеречи ся міжнародної пропаганди; ми повинні гуртувати ся около церковного прапора, попірати католицькі видавництва, заховувати тверезість.

Бо віра в Христа і Ёго Церков скріпить нас на душі, зєдинить нас і зробить правдиво сильними, а тверезість і моральність скріпить нас на тілі і зробить спосібними до невиспучої праці і допоможе здобути назад сї добра, які ми стратили через нашу легковїрність і брак обачности.

Іван Липовий.

Урядовий наказ про українські та інші «инородческі» товариства.

Недавно мїністер внутрїшних справ і предсїдник ради мїністрів П. А. Столиїн розіслав всїм губернаторам такий наказ, котрий на вічну пам'ять про «конституційну Росію» треба оповїстати.

«Після виданя височайше затверджених правил про товариства і спїлки, серед инородческих елементів, що населяють Росію, почав ся особливий рух до культурно-просьвітного розвитку окремих народностей на ґрунтї розбудженя вузької (!) національно-полїтичної самосьвідомости і заснованя з сею метою цілої низки товариств з найрїзнїйшими назвами, що мають своім заданем обєднати инородческі елементи на ґрунтї їх виключно національних інтересів. Ставляючи собі такі заданя, сї товариства, безпечно, зміцнюють основи національного відокремленя і рїзничї і через те, треба признати, що они загрожують спокою і безпеці громадянства, як се їй пояснив ї Правит. Сенат в цілому радї своїх постанов. Рахуючись з сям мїністер внутрїшних справ вважає, що засноване подібних товариств, на підставі п. 1. ст. 6 закону 4 марта 1906 року, не можна допускати і наказує губернаторам, щоби при оціненю просьб про регїстрацію всїляких инородческих товариств, в тїм числі українських і єврейских, незалежно від тої мети, яку они собі ставять, місцеве в справах про товариства присутствїє кожного разу в подробицях обмїркувало питанє про те, чи не ставить собі яке товариство зазначенї висше домагає і коли се буде визнане, то нехайнож відмовляти в регїстрації їх статутів на точній основі зроблених правит. сенатом вказївок. Разом з тим губернатори повинні в сей час пильно познакомити ся з діяльністю вже дозволених инородческих товариств і в потрібних випадках знимати заведеним чинном питанє про їх скасування.»

Наказ сей пастїлько отвертий, що нема потреби давати до него дальших пояснень.

Наслідки сего нового указу задля згнобленя українского життя виявили ся небаром. Ось що про се пише кїївська «Рада»:

«Скоро тїлько пролунали в повітрі слова не-

давнього мїністерского циркуляра «обь инородческих обществах», як з патріотичного табору зараз же зачали ся несамовиті крики — «добий ёго!». Почав розумїє ся, «Кїєвлянинѣ» отся цитаделя людозненавистного патріотизму в нашому краї, а в «Кїєвлянинѣ» перше слово, теж само собою зрозумїти легко, належить «доносительныхъ дѣль» майстрови д. Савенкови. В останних своїх «Замѣткахъ» сей надпатріот просто вже тикає своїм брудним пальцем на ті товариства, які треба на ёго думку зараз же знищити, спививши ся сям разом найдовше на українских товариствах — «Просьвітї» та «Українському клубі».

«Ми не будемо спорити ся з д. Савенком, ні докладно розбирати ёго дисертацію про плахти в «Українському клубови», про оповїстки «Просьвіти» і т. и. Автор і тут зостав ся сам собою, надолужаючи брак усякої льогїки і розуму патріотичними вигуками та киванем у бік власти... Правда, ми знаємо, що такі вигуки даремно не лунають і здебільшого мають бажані дд. Савенкам наслідки. Вважаючи на силу тих наскоків, що виявляють ся тепер у «Кїєвлянинѣ», можна думати, що становище згаданих товариств серйозне, дуже серйозне... І от ми хотїли би дїзнати ся, чим оно викликане.

Звичайно, не якоюсь шкодливою в буквальному розумінї діяльністю, не переступанем за межі статуту і загального закону. Адже сам д. Савенко не може ні одного навести прикладу такої шкідливої діяльності і коли тїлько пробує забрести в сферу фактів, то опрїч плахти нічого більше дати не може. Адже з такими аргументами ми доходимо до думки про шкодливість самих плахт, — занадто вже дурна думка, щоб варто було коло неї спинятись.

І все-таки галас іде і становище серйозне. Повстали они з самого факту єствованя українских товариств. Що они робили досї? «Просьвіта» несла, скїльки могла, народови ті здобутки культури і осьвіти, які дорогі і потрібні всїм людям — в формї лекцій, читань, концертів, книжок. «Український клуб» давав розумну розвагу. За всьляких нормальних обставин така діяльність нічого, опрїч спочутя, не моглаб до себе викликати. Але приходить один Савенко, за ним другий, третій і тикають привселюдно пальцем: «если хотятъ «просьвѣщать» народъ, то могутъ просьвѣщать его на общерусскомъ, всѣмъ намъ понятномъ языкѣ». Тикають довго, неустанно, мов жовни довабають в одне місце, забуваючи, що «народъ і «мы» хоч би в наведенїй фразї зовсім не одно і те саме. Тодї зьявляє ся циркуляр, тодї галас патріотичних жовн побільшує ся — і становище робить ся надто серйозним... Так було вже з багатьома вже корисними заходами; тепер черга за нами.

Спорити ся ї змагатись проти сього — дарма. З стихійними силами не спорять ся. Можна і треба тїлько подбати, щоб се стихійне, не

Ой, якіж чудові, цікаві, дивні, жвавї погляди посипались на мене після моеї доради!

Колиж я принїс окроцу, то почалось у нас таке «чапїтїє», так мене частували чаєм, поглядами і словами, так відносились чесно, прямо, просто, по людському, по братерському! навіть без тїни того «ewigweibliches», що так чарує панів прихильних до крїпацтва, але бе чимсь гострим у нїс, як той дух з теплицї, нестерпучий на довгий час, — і мінї здало ся, що я одразу знайшов «40.000 сестер»!

Вони — всї були з 3-го курсу; вся компанія їздила по Волзї, заїздила в Москву, взяла там Львову і тепер їхала в Петербург, у сьвій інститут, здавати іспити.

Коли пили чай, то говорили між иншим і про недавно заснований інтернат. Вони вихваляли ёго розкїш, тїльки жалїлись, що він мимо волї привчає до тої розкоші.

— І знаєте що, — мовила Верина, червоноїчучи, неначе на обличя їй упав одсьвіт од червоної матерї, найгїрше те, що багато инших медичок не можуть жити так, як ми, а живуть дуже, дуже бідно... і... так робить ся... соромно...

— Нудно там у вас в інтернатї... нема краще, як своя воля: коли схотїв, тодї ї до дому прийшов, — завзято кинула Южина.

— Добра «воля», що по три днї не спите ви у вашому встановищу! — усміхнулась Кузнецова.

— А, їй Богу, що не сплю! — згодилась Южина; — по три доби черга: у трьох породїлї береш, а як натовп — то ї на чотирьох одна... Ну, за теж, як до дому допхаш ся, то вже тодї висипляш ся!

Всї «інтернатки» засміялись і почали завіряти, що і в їх виспатись теж можна і що вертатись до дому можна пізно в ночі, і в себе гостей приймати до 12-ої години, і що зовсім нема «казьонщини»; а електричне сьвітло, ванни, ліжка з сїткою, водопроводні кранти в кожній хатї — хїба не розкїш?!

Далї всї шестеро полягали спати, попередю посваривши ся межи собою через те, що кождї хотїлось як найпоганїйше примоститись, відступаючи місце для другої. (При сьому Аланова палко скрикнула: ох, годубята мої, яка я, справдї, противна, які в мене ноги довгі! не могла в двох у низу лягти, треба було на гору лізти!... На сев Кузнецова, душачись од смїху, бурчливо одказала: — Та лежить ви вже, Аланова, і мовчіть! бо тїльки спати не дасте порядним людям вашим мудрованем про довжину ваших нїг!)...

Так... Коли вони всї полягали, я почав розбирати свої вражїня, і прийшов до висновку, що, не дивлячись на страшенну неоднаковість усїх шїстєох, (неоднаковість, що доходила до рїзницїв межи вогнем, водою, повітрем, землею, квіткою, та людиною), у їх було щось загальне і се

«загальне» було якесь вічне горїє «неугасимою лампадой перед святїнею добра», невтомне пориване «душу свою покласти за друзї своя», бути, — скїлькиб то не коштувало, — вище, краще, чистїш, добрїш...

Вранці, коли поїзд вже підходив до Петербурга, медички посхоплювались, наче від електричної струї і пішли всї по черзї вмивати ся; вертались же з духом борнотїмольового елексіру і все робили нагани одна одній: «Аланова, у вас нїгтї брудні!» (хоча ті рожеві, міцні нїгтї блищали як перлямутовї). «Отсе, Ланьска, як ви погано шию змили!» (хочай шию тая була подібна до білої лілеї)...

А менї самохїть впало на думку:

«І паче снїгу убїлю ся»...

Ой, як би я хотїв полинути за ними, жити одним житєм із сею розумною, веселою, молодою силою, або, надївши «шпанку невидимку», незримо бути свїдком того, як зерно набираєть ся соку, проростає, як ідеал переходить у дійсність!... Тїльки... чи так воно?... чи справдї?... чи не мрія се солодка?... чи не слова?... отї «слова, слова, слова!»...?

Кїїв, 1909 р.

Грицько Григоренко.

від нас залежне лихо, минуло як найвище і як найменше шкоди людям наробило. Стихійне лихо вічно тягнє ся не може і кінець-кінцем таки уступає ся перед свідомою працею та непохитними бажаннями людськими.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Тяжка недуга провідника христ. суспільників д-ра Люегера додає відваги німецьким вольнодумцям, котрі вже в своїм головнім дневнику N. fr. Presse зовсім явно з питомою їм безличністю виявляють свою радість з тяжкої недуги противника. Числять они на случай смерти д-ра Люегера на розпад христ. суспільного сторонництва зложеного з 96 членів а поділених на три відтинки: віденських і дольшньоавстрійських христ. суспільників, німецьких хліборобників (головно з гор. Австрії і Стирії) і давних католицьких людовців (з альпейських країв, головно з Тиролю).

Отже щоби на случай розпаду христ. сусп. сторонництва обняти спадщину і стати по нїм найсильнішим німецьким сторонництвом. злучили ся німецькі поступовці, людовці, хліборобники і радикали (крім трех жидівських лібералів Гок-Куранда-Офнер і трех німецьких радикалів з Вольфом) в німецький народний союз (Deutscher National-Verband).

Побіч сего сторонництва стоїть Славянска Єднота з 124 членами, Христ. сусп. Союз 96, соціально-демократ союз 88, польське коло 70, Unio latina 20, укр. руск. клуб 20, бук. руск. клуб 5, (москвофіли належать до Слав. Єдноти), жидівський клуб 4, Шепериянці 3, дикі 9.

Славянських послів в держ. радї є разом 219, однак імовірно ніколи не будуть іти разом. Німецьких послів є разом 246, але они також не зійдуть ся в один табір а поділені на христ. суспільників, нім. народний союз, Шепериянців і соціалістів.

З тих груп має витворити ся нова парламентарна більшість. Чи до сего прийде і як она буде виглядати, покаже ся вже небавом, бо бюджетова розправа дасть нагоду до того, щоби зарисували ся бодай контури тої більшости.

Заграниця.

Від хвилі, як атенська залага вивандрувала була на гору Гімет, багато змінило ся в Греції і Европа слідить з заінтересованєм дальший розвиток подій. Особливо займає ся Европа судьбою короля Юрія. Єго положенє не є так грізне як то зображає європейска печать, бо Греки не думають зовсім про зміну форми правління і заведене республіки, противно королеви роблено закид, що він замало цїкавить ся державними справами і полишає їх сторонництвям. Одну велику похибку зробив король, а іменно, що на висшій військовій становища аванзував свою роліну в полишенєм старших і заслужених офіцерів. Другий закид роблять єму з сего приводу, що він громадить свої приватні капітали, ведучи дуже ошадну господарку в своїх добрах. Але все те не може бути причиною упадку династії і вісти в тїм зглядї є зовсім хибні.

Багато можна надїяти ся з сего приводу, що мають зібрати ся ще сего року народні збори, після чого має розв'язати ся військова ліга. І коли она справді розв'язе ся, бо значна більшість офіцерів не хоче за прикладом молодотурків впливати на парламент, що справді можна сказати, що військова ліга дала почин до внутрішних відносин Греції. Грецію чекає світла будучина в разі, коли програма реформ буде справді поважно переведена, особливо що дотикає суспільних реформ. Одначе єсе мов Дамоклевий меч буде висїти над Грецією кретійське питанє, бо держави не забрали ся до справедливого розв'язання єго; дбаючи більше про свої користи в новій Туреччині, чим про симпатію для Греції.

Чи прийде до війни з Туреччиною літом, годї предвидїти, але бодай на разі небезпека минула через те, що Кретійці рішили не висилати своїх послів до народних зборів. В кождім

разі Греція повинна уникати війни з Туреччиною, бо брак їй не лише доброї армії, але і брак доброго мужа стану при державній кермі. В кождім разі на Балкані будучина належить не до Туреччини, але до Болгарії і Греції. Греки, се найчисленнїйший, а притім найбогатшій нарід в європейській Туреччині. Тому грецке питанє не є перехошовим явищем, а все виїде на дневний порядок, а зависїти буде не від патріотичного становища військової ліги супроти ревізії конституції а від сего, чим сильнїшою виїде Греція з теперішнього переселєня.

Англійський президент міністрів Asquith заявив в своїй бесїдї в низшій палатї, що він має замір створити більше демократичну висшу палату і в тїй цілі правительство виготовить предлогу. Привительство вважає переведене постанов що до вета висшої палати не лише головним услївом для законодатного достоїнства і корисної діяльности низшої палати, але також своїм першим обовязком.

Державна рада.

На засїданю в середу (2. марця) в бюджет. розправі промовляв міністр предсїдник бар. Бінерт і вказав на се, що полагода бюджету має велику вагу з державного, народо господарского і парламентарного становища. Реформа регуляміну повинна причинити ся передовсім до правильного ухвалюваня бюджету. Правительство буде дбати про злагоду національних суперечностей законодатною діяльністю, безсторонною управою і посередництвом властей без усякого одностороннього впливу. Правительство не дасть ся відвести від витиченої мети і буде дальше поступати сею дорогою, поки остане на своїм становищі.

З народних спорів в Чехах проявляє ся певне проясненє, бо річеві справи виступили на перше місце а відно також змагана до покінчення спору і можна вірити в можливість порозуміння. Правительство буде пособляло сему мирному змаганю, а полагода німецько чеського спору вплинула би успішно і на ті краї, в котрих суперечности, які виявили ся в останніх часах, вимагають злагоди. Тому треба бажати, щоби вибрана палатою національна комісія взяла під розвагу також дотичні правит. предлоги і тем витворила умовина до тривкої діяльності успішної парламенау.

Полагоди вимагає закон про суспільну безпеку, а до того треба би і бюджет поправити новими жерелами доходу і ошадностями. Потрібно є реорганізація адміністрації держ. земліниць для осягненя ошадностей. Бар. Бінерт вказав також на потребу утвореня італійского відділу правничого, на пособлюванє дальматинської і південно-американської плавби, управленя пенсій урядників старого стилю і сталого регуляміну держ. ради. До того треба національного розєму і більшости до праці. Правительство буде пособляти змаганям до позитивної праці для добра населєня і держави (оплески).

Др. Крамарж заявив іменем Слав. Єдноти, що нема причини до зміни становища супроти правительства. Адміністрація не є безсторонна, а язикові і національні предлоги є головною переподою порозуміння. Чеські послі бажали праці в соїмі, але правительство не поперло їх змагань і все розбило ся о опір Німців. Бесїдник застерєгає ся що до сумнівів про єго лєояльність з нагоди поїздки до Петербурга, обговорює справу новославизму і заявляє, що Чехи готові піддержувати правительство, наколи не буде вести політики німецької і малярської, а добру внутрішню політику.

П. Ш т е л ь ц ь л полємізував з Крамаржом і доказував, що новославизм то само що панславизм. Німецько-австр. союз хоронить 30 літ Європу від війни.

П. Станек жалус ся, що бар. Бінерт не згадав про чеський університет і обговорював рільнічї потреби.

П. Шейфер зазначив, що парламент є на дорозі поступу задля реформи регуляміну, коли парламент полагодить закон про сусп. безпеку, то розв'язе і национ. питанє.

П. Ш т а н д жалувал ся, що жидів не допускають до адмін. служби в Галичині, домагав ся реформи війск. процедури і загальних виборів до соїму. Жалус ся на проф. Штернбаха, що протєгує менше вартї сили, коли виваїчї єврейскі учєні виходять за границю.

На тїм перервано бюджет. розправу.

Просимо відховити передплату.

Новинки.

— Календар. В п я т н и ц ю: руско-кат.: Архипа; римокат.: Казимира. — В с у б о т у: руско-кат.: Льва; римокат.: Фридерика.

— Вістки з України. Портрет Т. Шевченка, предложений Прокофом на продаж, однів комітет будови Шевченкового памятника на 25 карб., тоб то на 1175 р. менше, ніж заправив сей добродїй. Та й 25 р. можна дати тільки за рукопис, що умістив Шевченко на портреті. Комісія, що оглядала сей портрет, дд.: Кращицький, Біляшівський, Светославський, Шлейфер, визнала, що се є добре відомий і в багатьох примірниках поширений офорт Шевченків. Зроблено сей офорт-портрет з Деяєровської фотографії і нічим особливим він не визначає ся.

Дня 4. с. м. відбуде ся в Катеринославї, в аудиторії „Научного Об-ва“ Шевченкове свята. Хор під орудою Ф. Клименка відєспіває: „Заповіт“, „Бють пороги“, „Сонце грїє“ та инше. Живі картини мають представляти головні персонажі Шевченкової поезії. Бандурист Галайда виступить у живій картині: „Дума“. В концертї окрім того возьмуть участь артисти — співці та декламатори.

В Єлисаветі при заводі Ельвортї є гурток аматорів, в якому грають робїтники. В гуртку осіб 60. Гурток має свою оркестру і добру сцену, збудовану хазяїном заводу. Театр зроблений на 1500 душ публїки. Кожної суботи виставляють українські і російські штуки. Зборя раз у раз повні, особливо коли йде українська вистава. Гурток сей працює вже років з десяць.

В київскім університетї є тепер 5420 студентів, 82 фармацевтів і 55 сторонних слухачів та слухачок. Поданє висше загальне число студентів між відділами подїлене так: на історично-фізіологічнім відділі є 345 студ., на фізичноматематичнім 526 ст., на математичнім і природничім 569 студ., на правничім 2557 студ., і врешті на медичнім 1414 студентів. Вільних слухачок в київскім університетї є тепер 23.

В київській губернії настало таке тепло, що снїг майже зорсїм шєз, а земля розмерзала ся. По селах утворило ся непрохотиме болото. Селяни радї з тепла, бо дуже бїдували задля недостачі палива. (За „Радю“).

— Відношенє представлень Христових страстей. З огляду, що театри виставляють нерозпрїячливї штуки і через те псуєть молодїж, то французкі патриоти постановили відновити представлення Христових страстей, які відбували ся в середних віках. Сї представлення уже розпочали ся і тішать ся великим powodженєм. Молодїж і молоді дївчата відгринають свої ролї з перенятєм і викликають у видцїв велике враженє.

— Війскові вправи красєвої оборони. На оводїшнім засїданю палати послів поставили пос. Айзенгут і товариші внесєня, в котрім завизвають правительстаю: 1) щоби внесло проєкт закону, котрий би анїє 28 дневнї вправи військової а установив час для вправ красєвої оборони так само як і при літнї 13 днів; — щоби в порозуміню з міністерством війни зарядив, що потреба, щоби для відбуваня війскових вправ були заведені три речницї і щоби господарів покликувано до вправ лип в тїм речницї, в котрім они могли би без перешкоди для своїх господарских інтерєсів покидати господарство.

— Вістки з Америки. Інтерєсно буде навести за амер. „Свободою“ деякі числа зі стану каси „Руского Народного Союзу“, який виплачує своїм членам запомоги і посмертне. І так в місяцї груднї м. р. випатило до каси Союзу 270 союзних товариств квоту 12.410.24 дол.: разом з иншими приходами весь дохід в груднї виносив 13.114.19 дол. В тїм місяцї виплачено посмертного і запомог 8.980.83 дол., а инші видатки (видавництва, платня і т. п.) творили квоту 4.027.98 дол., отже сума видатків виносила 13.008.81 дол. З кінцем листопада оставало в касї 62.099.06 дол., а з кінцем грудня фонд виносив 62.204.44 дол. На сей фонд склали ся поодинокі фонди: сирїтський 34.119.57 дол., ревервовий 14.048.33 дол., народний 2.921.70 дол., бідних 3.683.87 дол. і розпорядчий 7.430.97 дол. Ще кілька літ тому загальний фонд Р. Н. Союзу виносив кільканайцять тисяч доларів, а тепер переступив шістдесятку тисяч. Рoste позволи але певно і сповнає добродїйну і культурну задачу між нашими братами в Америці.

— Хто ширить деморалізацію? Генрих Батаїль, французский Жид, видав драматичний твір під заголовком „La Vierge folle“. Героїнею сего

Поручає ся склад церковних парамектів у Львові, ул. Руска ч. 8.
ВОЛОДИМИРА УСЦЕНЬСЬКОГО (давнїйше Сложарский і Усценський) Цїнічки на жаданє даром і franco. 44 (42—52)

свору в пані Арморі, котра чує ся гордою з того, що увільнила ся від пересуду, щоби бути женою одного мужа. Сей твір є протестом проти нинішних поглядів о подружжю. Автор старає ся в нім зложити завору, яку ставляє нинішня моральна наука зміслам і зробити дорогу вільною для пристрастей. Не маємо вічого подібного в наших театрах, каже L'Univers, подаючи до відома появу сеї штуки своїм читачам, що находить ся в нім, в III. актї. Отже більше поганом, як ся штука, не вийшло еше нічого з під пера і найнеморальнішого французского писателя. Найбесоромніше проте псують людий жидівскі письменники.

— **Несправедливий засуд.** В Єнсі засуджено на смерть перед 25-ма рками і виконано засуд на якімсь Шіфі, обжалованім о замордоване одной особи в часі кризи садизму. Генеральний прокуратор був так переконаний о невинности засудженого, що зложив свій уряд, коли підсудного засуджено на смерть. Що прокуратор мав слушність, показало ся аж тепер по 25 літах; а іменно аж тепер викрито правдивого виновника, як доносить Єнсальска газета, котрий через цїлий той час сидів собі спокійно. Случай сей доказує, якої треба обережности при видаваню засудів смерті.

— **Чого то не ірадуть?** До церкви в La Louéге вдерли ся злодії, відчепили дзвін ваги 250 кгр., вложили на віз, що ждав на улиці і пропали. Повідомлена про се прокуратория пошукує за злочинниками.

— **Засуджений Герве.** Антимілітариста Гервего засуджено за написанє статї, в якій старав ся ширити революційні ідеї, на 4 роки в'язниці.

— **Повени у Франції.** В Парижі, як доносять часописи, западає ся дальше земля. Причиною є, здає ся, вода. Вода в Секванї і єї допливах підноситься на ново безустанно. В деяких околицях, як н. пр. в Іль-е-Вілен положене є до сїть грізне. В околицях Мезіар і Шарльвіль падають безнастанні дощі і через те настав великий прирість води в ріці Мез. Наука немає прямо средств, щоби поконатати води і спвнити катастрофу, яка жеде Францію.

— **Будівельна катастрофа.** В Роздолї, жидачівського повіта, завалив ся онодї новий дїм партеровий і погребав під звалищами трох робітників.

Обхід пам'яті Джіордана Бруно.

Антиклерикали італійскі рішили празнувати в сїм році пам'ятє Джіордана Бруно дня 17. лютого. В тїй ціли видали они округне письмо до всіх антиклерикальних товариств як політичних так і економічних і до вільнодумних секцій.

В тїм письмі висловили они такі бажаня:
 1) реформа родивного права установленем законних розводів і кнечність цивільного подружжя,
 2) цілковитої ліцизації школи,
 3) цілковитого розділу держави від Церкви,
 4) підчинене католицкого культу під загальні права і
 5) розвязанє конгрегацій і прогнанє Гауїтів.

Та і не диво, що они ставили такі бажаня, бо на маніфестацию протицерковну, яка мала відбутись з тої нагоди дня 20. лютого, дав свое урядове placet мер міста Натан.

Маніфестация відбула ся справді, але що правительство було повідомлене про то завдале гідь, то сконсигнувало таку силу поліції і карабінерів, що они не допустили до ніяких вибриків.

Маніфестация відбула ся в сей спосіб:
 Рано дня 20. лютого виставлено на публичний вид на фасаді одного дому недалеко від Ватикану два медальони, представляючі Феррера і Бруна. По сїм стала музика грати Марсиліанку і імня уложені в честь Гарібальдіоґо і Мамел'юґо.

По нужденній церемонії хотїли присутні піти на площу св. Петра, але поліція і карабінери не пустили товпи загородивши ул. Porta Angelica.

По полудни зібрав ся похід із антиклерикалів так місцевих як і сїх, що наїсла з провінції і переходив через площу св. Марії Ангельскої (Piazza S. Maria dell'Angeli) прямуючи в сторону площі Campo Fiori, де находить ся пам'ятник Бруна. Всїх маніфестантів було около 5 до 6.000. Їх оточила зі всіх сторін поліція.

По дорозі свистали они за кожним разом, коли переходили коло якої церкви. Щоби не допустити маніфестантів перед австрійску амбасаду, замкнула поліція цілком площу Іспанську (Piazza di Spagna).

Перед пам'ятником Брунона промовляла депутатовані Риму Mazza і князь Caetani з родивни папи Боніфатія VIII. Caetani промовляв в імени радикалів. Говорив ще Віссолаті в імени соціалїстів.

Вечером сего дня був новий льокаль товариства ім. Бруна освітлений численними червоними лампонами, а музика грала звичайні імени.

Округне письмо антиклерикалів діткнуло до живого католиків і викликало в них реакцію. Тож они зорганізували ся і мали в кожній дїльницї окремі конференції, що пояснювали зібраним, хто був Бруно. При тїй нагоді роздали молодїї католицких товариств 60.000 листків згадуючих о тїм, як Бруно виступав против народа і против женщин.

Щоби таких маніфестаций було лише більше і щоби так отверто виступали антиклерикали як з нагоди того празника, а тоді була би надія, що нарид осьвідомить ся, та що відкине ів з обуренєм.

Телеграми

в дня 3. марця.

Відень. W. Ztg. оголошує санкцію закона про побір новобранців.

Панама. Помер ту президент републіки Панама Йозе Домінго де Обальдія. Наслідником буде дотеперішній віцепрезидент Мендоза.

Оголошенє.

Звичайні загальні збори товариства „Мицьанський рем. пром. Союз кредитовий, стов. зар. з обмеж. пор. у Львові, відбудуть ся дня 20. марця 1910 о год 10. рано в льокалі власнім у Львові, Ринок ч. 36. II. пов.

Порядок дневний:

1. Відчитанє протоколу з попередних загальних зборів.
 2. Звіт Управи в діяльности товариства за р. 1909.
 3. Відчитанє звіту Кр. Союзу ревізійного.
 4. Справозданє комісії контрольної і уділенє абсолюторії Управі і Надзираючій Раді.
 5. Зміна статута.
 6. Вибір 3-ох членів і 2-ох заступників до Надзираючої Ради.
 7. Ровдїл чистого зиску.
 8. Внесенє і запити членів.
- Наради товариства відбудуть ся при якій небудь скількості членів по мисли § 25. статута.

М. Макович
президент.

(1—3)

В. Бачинський
секретар.

— **Ювілейне виданє „Русалки Дністрової“** з факсимілем письма, портретом і біограф. новинами до житєписи М. Шапкевича брошуроване по 1 К, а в салюновій оправі по 1.60 К, висилає о. Застирець — Тернопіль.

— **Складайте всякі неужитки як:** папір, металі, фляшки, калюші, корки, лупинки з помаранч і т. п. Відсилайте те принагідно до канцелярії „Руского Товариства Педаг.“, або до склену „Сок. Базару“ і звертайте там при нагоді для контролі купони Р. Т. П., які видають на жадає склени у Львові при закупні товарів.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 1. до 16. марця 1910.

Найгарніша сензация.

ФОКИ і ЛЬВИ МОРСКИ каїтана Вебба. Верх тресури. — PEMATE і БІЛАЯ зачарований готель. — OCCY LANORES кватет париских апапів. — 6 УЛЯНОВ спїви і танці російскі. — БУРМІСТР в КЛОПОТІ фарса. — ВІТОГРАФ 10 величавих новостий і т. д. і т. д.

Що денно о 8. год. вечер представлєне. В недїлі і свята 2 представлєня о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що пятницї High-Life представлєне. Білєти вчасніше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5

Оповіщенє.

Надзираюча Рада „Народної Гостинниці“ стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові, скликає на підставі § 39. статута VIII. загальні збори стоваришеня, що відбудуть ся дна 16. н. ст. марця 1910 о год. 5 по полудни в сали „Рускої Бесїди“ у Львові (Ринок ч. 10, I. пов.) з отсїм предметом нарад:

- 1) Відчитанє протоколу з послїдних заг. зборів стоваришеня.
- 2) Звіт з діяльности за 11. рік адміністраційвий (1909) з мастрковим білянсом.
- 3) Звіт Контрольної Комісії.
- 4) Предложєне Надз. Ради в справі подїлу чистого зиску.
- 5) Вибір 2 членів Надз. Ради.
- 6) Вибір 3 членів Контр. Комісії.
- 7) Означєне марки през. для Надзираючої Ради.

Право участи в загальних зборах мають члени стоваришеня, котрі що найменше оден удїл в цілости уплатили (§ 7. статута). За легітимацию служить удїлова книжочка. На загальних зборах беруть участь члени особисто; правні особи заступають їх законні представителі (§ 42. статута).

Мастрковий білянс за 1909 р. є виложений в льокалі стоваришеня, де члени можуть его переглядати, а на жадає висилає канцелярїя офранковано.

За Надзираючу Раду „Народної Гостинниці“ стоваришеня зареєстрованого з обм. порукою у Львові.

Ярослав Ільницький
председатель.

Др. Ярослав Олєсницький
секретар.

(3—3)

ПЕТРО ІВАН СЕНОТА

артист-маляр,

одинокий руский концес. декоратор церков. і нач. директор Тов. а для розв. рускої штуки у Львові приймає всякі замовленя входячі в обсяг прикрашуваня церков.

Львів, ул. Льва Сапїґи 85. I. п.
112(19—20)

Розклад залїзничих поїздів

важний від 1. січня 1910.

До Львова приходять з	рано		перед пол.		по пол.		вечер		вночі		
	рано	перед пол.	по пол.	вечер	вночі						
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	9:50						
Кракова	7:25	9:50	—	8:40	2:30						
Тарнога	—	—	1:10	—	—						
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30						
Черновець	8:05	—	2:05	5:58	9:30						
Черновець	—	—	—	6:40	12:20						
Станіславова	5:45	—	—	—	—						
Коломїя	—	10:20	—	—	—						
Стрия і Тухлі	7:29	11:45	4:25	—	11:00						
Самбора	8:00	9:57	2:00	—	9:00						
Сокала	7:10	12:40	4:50	—	—						
Яворова	8:05	—	5:00	9:00	—						
Брухович (що дня)	—	—	5:11	—	—						
Підгаєць	—	11:15	—	—	9:58						
Винник	—	—	—	—	12:10						
На Підзамчє з:											
Підволочиск	7:01	11:40	2:00	5:15	10:12						
Бродів	7:01	—	2:00	5:15	10:12						
Підгаєць	—	10:54	—	9:44	11:55						
Винник	7:26	—	—	6:29	—						
На Личаків з:											
Підгаєць	—	10:36	—	9:27	11:38						
Винник	—	7:08	—	6:11	—						
Зі Львова		рано		перед пол.		по пол.		вечер		вночі	
відходять до		рано	перед пол.	по пол.	вечер	вночі					
Кракова	5:50	8:25	3:15	7:00	11:15						
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45						
Гяшева	—	—	3:30	—	—						
Підволочиск	6:20	10:10	2:16	8:00	11:10						
Черновець	6:10	9:35	—	—	10:38						
Черновець	—	9:10	2:23	—	2:50						
Станіславова	—	—	2:50	—	—						
Коломїя	—	—	—	6:00	—						
Стрия	7:30	—	1:45	6:55	11:25						
Самбора	6:00	9:05	3:40	—	10:45						
Сокала	6:14	11:05	—	7:10	—						
Яворова	8:20	—	—	6:30	—						
Брухович (будні дні)	—	—	3:20	—	—						
Брухович (нед. і св.)	—	—	2:01	—	—						
Підгаєць	5:58	—	—	6:16	—						
Винник	5:52	—	—	—	—						
З Підзамчє до:											
Підволочиск	6:35	11:00	2:31	8:29	11:32						
Бродів	6:35	11:00	2:31	8:29	—						
Підгаєць	6:12	—	—	6:30	—						
Винник	5:35	—	1:30	—	—						
З Личакова до:											
Підгаєць	6:32	—	—	6:50	—						
Винник	5:53	—	1:49	—	—						

ЗАМІТКА: Поспїшні поїзди печатані товстим друком. — *) Лише в недїлі.